

Udkast

Information til læger samt til husstande, der har kontakt til svinebesætning med MRSA

Baggrund

MRSA er en bakterie (stafylokok), der er modstandsdygtig (resistent) over for behandling med almindelige antibiotika.

Efter, at Sundhedsstyrelsen i 2006 udsendte vejledningen "Forebyggelse af spredning af MRSA", er det konstateret, at en særlig type af MRSA, kaldet MRSA 398, kan udgøre en smitterisiko, især for mennesker, der arbejder i smittede svinebesætninger.

Hvor stor udbredelsen er blandt svinebesætninger i Danmark vides ikke, men med udgangspunkt i nogle konkrete sager, hvor MRSA har været påvist i svinebesætninger samt hos nogle af de ansatte og enkelte husstandsmedlemmer, ønsker Sundhedsstyrelsen at informere om MRSA 398 og angive forebyggende retningslinjer.

Vigtigt at huske på

Ca. 1/3 af alle mennesker går rundt med stafylokokker i næsen, der ikke er resistente, men i øvrigt har de samme egenskaber som MRSA. At bære stafylokokker er således helt normalt.

Problemet med resistente stafylokokker er, at infektioner kan være vanskeligere at behandle, hvilket skyldes, at man har færre antibiotika at vælge mellem, og at brug af disse kan kræve indlæggelse.

Om stafylokokker

En rask person, der får påvist stafylokokker, har ikke selv stor risiko for at blive alvorligt syg, men bakterien kan dog medføre generende betændelser, som fx bylder og børnesår og endvidere kan smitte overføres til i forvejen syge og svækkede personer, der så kan blive alvorligt syge. Endelig kan en rask person, der bærer bakterien også blive alvorligt syg fx i forbindelse med operative indgreb, hvor bakterien får mulighed for at trænge ind i blodbanen.

Hos mennesker kan bakterien være på huden eller i næsen uden, at man har tegn på betændelse (infektion). Dette kaldes bærertilstand. Bakterien kan overføres ved direkte berøring eller ved berøring af ting, som fx et dørhåndtag.

Om MRSA 398

MRSA 398 ligner andre typer af MRSA, men med den forskel, at bakterien kan smitte fra dyr til mennesker. Foreløbige undersøgelser tyder på, at smitterisikoen fra menneske til menneske ikke er helt så stor som for andre typer af MRSA. Smitten rammer således primært dem, der dagligt arbejder i stalden.

Svinene bærer typisk MRSA 398 på huden eller i trynen, endvidere vil MRSA 398 være i støvet og dermed på alle overflader samt i ophvirvlet støv i luften i stalden.

Forskellen på at få påvist MRSA 398 og andre MRSA, er, at personer, der arbejder i en smittet svinebesætning også fremover udsættes for MRSA 398.

Eksisterende regelsæt

Sundhedsstyrelsen udsendte i 2006, "Vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA", se http://www.sst.dk/publ/Publ2006/CFF/MRSA/Vejl_MRSA.pdf

Hvis en person får påvist MRSA 398 gælder dette regelsæt, fx

- at børn med MRSA kan komme i skoler og daginstitutioner med mindre de har symptomer på akut sygdom som luftvejsinfektion, sår eller bylder
- at en person med MRSA har samme krav på sundhedsydelser som alle andre.

Som supplement til det generelle regelsæt har Sundhedsstyrelsen udformet følgende supplerende retningslinjer i forbindelse med MRSA 398.

Sundhedsstyrelsens supplerende retningslinjer for MRSA 398

Nedenstående gælder for husstande med daglig kontakt til en (evt. flere) svinebesætning(er), hvor MRSA 398 er påvist

- hos dyrene i besætningen evt. i stalden, eller
- hos en person med tæt kontakt til besætningen; i dette tilfælde antages besætningen også at være smittet.

Undersøgelse, behandling og opfølgning

- Alle i husstanden podes (til lægen: se Sundhedsstyrelsens vejledning punkt 6.3)
- Hvis alene den person, der dagligt arbejder i stalden findes positiv (ingen andre i personens husstand er positiv) da tilrådes denne at udføre helkropsvask en gang ugentlig med klorhexidinsæbe for at nedsætte bakteriemængden og dermed risikoen for at smitte familien.
- Hvis en eller flere andre i husstanden (det vil sige personer der ikke dagligt har deres gang i stalde) findes positive, gennemgår hele husstanden samtidigt 5-dages kuren. Også personen, der arbejder i stalden gennemgår behandlingen for at nedsætte antallet af bakterier og herved øge sandsynligheden for at familiemedlemmerne bliver negative. Der følges de retningslinjer, som fremgår af Sundhedsstyrelsens behandlingsvejledning, se http://www.sst.dk/publ/Publ2006/CFF/MRSA/4_Beh_MRSA_baerertilstand.pdf.
- Der kontrolpodes tidligst efter 21 dage efter endt behandling. Herefter podes efter 6 måneder og herefter årligt.
- Hvis andre personer i husstanden fortsat er positive følges de almindelige regler.
- **Sundheds- eller plejepersonale**, der bor i husstand med en person, der arbejder i en smittet besætning eller formodet smittet besætning eller som selv arbejder i en sådan besætning, skal
 - uanset MRSA-status gennemgå individuel hygiejneinstruktion (jf. Sundhedsstyrelsens vejledning punkt 6.4.2)
 - undersøges efter reglerne i vejledningens punkt 6.2.2 og 6.4.4. Det fortsatte forløb, fx undersøgelsesfrekvens aftales med den regionale hygiejniske enhed.

Ved kontakt med sundhedsvæsenet

Alle personer, der har fået påvist MRSA bør oplyse herom ved kontakt med sundhedsvæsenet, fx hospital, læge eller tandlæge, fx ved at vise det udleverede personlige kort. Dette er først og fremmest for at sikre den bedst mulige behandling af personen selv (så man ikke evt. behandles med antibiotika, der ikke virker), men også for at sundhedspersonalet kan forebygge videresmitte.

Undgå at bringe smitte fra stald til husstand

- Personer der arbejder i en smittet besætning bør regelmæssigt vaske hænder med vand og sæbe eller foretage hånddesinfektion med sprit tilsat glycerol. Hånddesinfektion er hurtigere og mere skånsomt for hænderne. Hvis hænderne er synligt snavsede, vaskes de med vand og sæbe. Ved håndvaske bør der findes adgang til sæbe samt eventuelt også middel til hånddesinfektion (sprit tilsat glycerol). Håndklæder bør være af papir, fordi stofhåndklæder virker som samlested for alle bakterier.
- Når personen forlader stalden bades i et rent område samt skiftets til rent tøj. Husk at opbevare det rene tøj i et lukket rum således at det ikke "forurenes" af MRSA i støvet.
- Arbejdstøj bør vaskes i staldområdet. Hvis dette ikke er muligt, skal det fyldes i en plasticpose, der lukkes. Personen, som vasker tøjet, skal undlade at hvirvle støv op (ikke ryste tøjet) før det vaskes samt passe på, at arbejdstøjet ikke berører personens eget tøj. Umiddelbart efter vaskes hænder med vand og sæbe eller hænderne indgnides med middel til hånddesinfektion. Vaskemaskinens låge og andre dele, som har været i kontakt med snavstøjet skal afvaskes med vand og sæbe eller aftørres med klorin.
- Undgå at bringe ting fra staldområdet ind i husstanden.

Børneinstitutioner eller skoler må ikke besøge besætningen.

Yderligere information

Sundhedsstyrelsens hjemmeside: www.sst.dk/MRSA. Her kan du finde behandlingsinformation og Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA.

Statens Serum Instituts hjemmeside: www.ssi.dk/MRSA

Regelsæt fra andre myndigheder

Som orientering kan endvidere oplyses om følgende gældende regelsæt fra andre myndigheder:

- Generel vejledning ved besøg på landbrugsejendomme med husdyrhold:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=80192>
- Specielt for dyrlæger: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=80354>
- Ifølge arbejdsmiljølovgivningen har arbejdsgiver informationspligt over for de ansatte.

Tove Rønne
April 2009